

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevari: P/f Sosialurin ©
Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórrinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

oddagrein

Eykatingseta

FYRRAPARTIN í gjár kom lögtingið saman til eykatingsetu.

ORSØKIN til, at lögtingsformaðurin hevur kallað tingið saman til eykatingsetu, er eitt skriv, sum fólkaflokkurin hevur sent lögmanni og lögtingsformanninum.

Í SKRIVINUM, sum varð liðið upp á fundinum kl. 10.00 fyrrapartin í gjár, heitir fólkaflokkurin á lögmann og lögtingsformannin um at kalla tingið saman at viðgera avreiðingarprísirnar.

Á EINUM seinni fundi fyrrapartin í gjár kom so framlaga á skránnar. Á hesum fundi kom fólkaflokkurin við uppskoti um at lögtingið skal veita eina eykajáttan uppá 130 mill. kr. til avreiðingarprísirnar. Og hetta, altíð at seta slangu niður í landskassan, er fólkaflokkinum so líkt.

HØVUÐSTRUPULLEIKIN

hjá føroyskari fiskivinnu í dag er ikki fiskaprísurin, men heldur tað, at fiskastovnarnir við Føroyar og á ymsum øðrum leiðum, sum føroyskir fiskimenn troyta, í rættuliga stóran mun eru ovfiskaðir. Um fiskanøgdirnar vóru til staðar, hevði okkara fiskivinna ikki havt stórvægis trupulleikar, heldur ikki við verandi prísimum.

VEIDUTRÝSTIÐ á stovnarar við Føroyar er alt ov stórt. Á galdandi fíggarlóg hevur lögtingið játtað 260 mill. kr. til minstuløn og annan stuðul til fiskivinnuna. Nú mælir fólkaflokkurin so til at hækka hesa játtan við 130 mill. kr. ella 50% upp í 390 mill. kr. Onkur sigur, at hetta er ein eykajáttan úr landskassanum, sum skal tryggja, at tað alt ov stóra veiðutrýstið ikki minskar. Ein áhugaverdur spurningur er, um vit, sum fiskivinnutjóð, eru í ferð við at grava okkara egnu grøv???

UM leiklutin hjá tjóðveldisflokkinum er lítið at siga. Av og á renna barnaminni fram fyri okkum. Eitt róptu vit at spæla fólk í húsi. Í teimum húsunum vóru bara børn. Ongi vaksin. Børn spældu foreldur.

V.

Sjúkrasystur hava bestu fortreytir

Rættleiðing til Sonju á Argjabaða

Eg kenni meg noyddan at triva í pennin aftaná tina viðmerking í Sosialinum 2. juni, um at umlættingarheimið í Gøtu er normerað til sjúkrasystur og sjúkráhjálparar og ikki til heimahjálparar.

Sjálvandi normerar man stórvini til tey, sum hava tær bestu fortreytir innan heilsu- og sjúkrarøkt, og tað er als ongin vandi fyri, at heimið verður merkt av nekrum sjúkrahúsum hvørvi. Tá ein lærir til sjúkrasystur, verður lagdur stórir dentur á frálæruna um, hvussu menniskjan fungerar normalt í sinum heimliga umhvørvi, og verður tað sjálvsagt tikið hædd fyri, at menniskjan er ymisk alt eftir, har hon kemur frá sosialt, religiøst, mentunarligt og annað.

Út frá tí friska menniskjanum læra vit síðani um, hvat ið hevur ávirkan á at menniskju gerast sjúk, og tað eru bæði fysiskir, psykiskir og sosialir faktorar, sum gera seg galdandi tá. Við øllum hesum áðurnevnda fyrir eyga, fáa vit frálæru i, hvussu vit kunnu geva ta bestu sjúkrarøkt, ta einstaka menniskjað hevur

tørv á, og tað er líka mikil, um tað er í einum heimi, bústovni ella á sjúkrahúsi.

Eg veit ikki, hvørja mynd tú hevur av eini sjúkrasystir, um hon er ein, sum gongur runt við einum spritdunki og síðani gevur medisín, og ikki er før fyri at gera umhvørvið heimligt, so er hetta ein skeiv mynd. Ein sjúkrasystur hevur allar fortreytir fyri at geva fólki eitt heimligt umhvørvi, bæði tí tær eru menniskju og tí tær hava útbúgving sum sjúkrasystur, og hetta rokni eg eisini við, at nógvir sjúklingar kunnu taka undir við, og tær royna eisini at geva fólki eitt gott og hugnaligt umhvørvi á sjúkrahúsinum.

Tú kanst ongnatið erstatta eina sjúkrasystur við eini heimahjálpari, heimahjálparar koma ofta beinleiðis av gøtuni, uttan nakrar fortreytir innan heilsu- og sjúkrarøkt. Hóast eg havi alla virðing fyri teimum heimahjálparum, sum arbeiða runt í Føroyum, so kunnu tær ongantið geva eins góða sjúkrarøkt, sum ein sjúkrasystur. Eg rokni

við, at tá fólk koma á umlættingarheim, hava tey tørv á røkt, tí onkur má grundin vera fyri at lætta um heimin, har hesi fólk vanliga búgva, og so stótt mugu eisini tey best kvalificeraðu fólkinum vera um tey.

Tað hevur eisini áður verið skrivað um aðrar bólkir innan sjúkrarøkt, sum kunnu erstatta sjúkrasystur, men eg vil bert sláa fast, at tað er ongin bólkur, sum útinnur sjúkrarøkt í dag, sum kann erstatta sjúkrasystur, tær hava ta longestu útbúgving innan hetta økið, og tí tær kunnu bæði geva heilsu- og sjúkrarøkt. Hetta haldi eg er ógvuliga umráðandi at bita merki í, at tær bæði geva heilsu- og sjúkrarøkt.

At mangulin á sjúkrasysturum er so stórur í dag, kunnu vit bert takka teimum, sum hava lagt útbúgvingina av heilsu- og sjúkrarøkt til rættis, tað er harmiligt fyri tey, sum hava fyri neyðini at nýta hesa tænastu í heiminum, á stovnum og á sjúkrahúsinum.

Kathrina L. Joensen
sjúkrasysturanæmingur

Viðmerking til Petr.

Í Sosialinum leygardagin er grein undir heitinum »Vit hava brúk fyri manninum« skrivað um ein persón, ið skal hava svikið. Tað er ikki tí eg feldi meg sum nakran svikjara, at henda viðmerking kemur, men heldur tað at tað er nakað lætt farið um sannleikan í hesi grein.

Eg rokni við, at hendagin, ið sipað verður til, er bygðarráðsvalið 4. des. 1984.

Sagan er í stuttum henda: Tað er gamal og góður siður á Sandi at uppstilla til bygðarráðsval ópolitiskt og somuleiðis varð gjørt hetta árið, bert var tann broyting, at undirritaði saman við øðrum valevni var komin at standa á tveimum listum, og nýttu vit okkara rætt sambært »Kommunulógini« at taka okkum av øðrum listanum, soleiðis at vit bert komu at standa á einum lista.

Henda min avgerð fór fyri dóm veljaranna, og teir ivadust ikki, men valdu meg í bygðarráðið, so har endar henda søgan.

Eg vildi kallað tað at svikið, um bygðarráðsli-

ur, sum valdur varð á einum lista, stuðlaði við val av formanni, næstformanni og øðrum nevndum, bygðarráðslið á einum øðrum lista, men kanska eru hugtøkini svikjari o.a. fortolkað ymist, hvør veit?

Og at eg skal verða gjørdur til verri javnaðarmann við ikki at stuðla Birgiri Mohr, má vera ein misskiljing, tí onkur av itarstu stuðlum hansara her í oynni eru ikki júst kendir fyri at vera stuðlar hjá javnaðarflokkinum.

Nei, eg fór á lista saman við einum royndum framherja í javnaðarflokkinum, einum, sum í mong ár var kjarnin í javnaðarflokkinum í Sandoyinni og eisini sat sum bygðarráðsformaður á Sandi í mong ár, Hergeir Davidsson, sáli, sum tíverri ikki er millum okkum longur, og listin hevði millum onnur góð fólk eisini ein kenda stillara á listanum, ið hevur stríðst fyri javnaðar-hugsjónini alt sitt liv og ger tað enn, nevniliga frælsi, javnaði og brøðralagi.

At Birgiri Mohr hevur

sitið sum bygðarráðsformaður stuðlaður av sambands- og fólkaflokksmonnum er í lagi, men tá onnur javnaðarfólk, av góðum grundum ikki vilja spæla »fólk í húsi« saman við Birga Mohr, tá gongur ikki.

Eg vóni ikki, at góði gamli siðurin at stilla upp ópolitiskt á Sandi kemur at verða órógvður av sliksom flosklum sum í Sosialinum seinasta leygardag, og vónandi verða tað ikki javnaðarfólk, ið koma at ganga á odda fyri tí.

Kristian Højsted

Føroya Bjór

Tórshavn tlf. 1 3434
Leirvík tlf. 4 3038
Klakksvík tlf. 5 5454
Skálavík tlf. 6 1231
Tvøroyri tlf. 7 1025

SÍÐAN 1988